

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

Efter dette beslutningsforslag forpligter Folketinget regeringen til at forbyde de sundhedsskadelige bromerede flammehæmmere i lighed med det svenske nationale forbud.

Begrebet bromerede flammehæmmere dækker over en lang række forskellige organiske stoffer, der har det til fælles, at de indeholder grundstoffet brom, som virker hæmmende på udvikling af brand. En række undersøgelser har vist, at bromerede flammehæmmere findes i stigende mængder i naturen og i mennesker.

Bromerede flammehæmmere dækker en gruppe på 70 forskellige organiske stoffer, som anvendes i en lang række produkter for at forhindre, at varmeudvikling i biler, møbler, fjernsyn, computere og fax- og pimaskiner fremkalder brand.

Stofferne indgår i produkterne enten i en kemisk forbindelse (reaktivt) eller iblandet en del af det materiale, som det skal beskytte (additivt). Ved den sidstnævnte metode frigives stofferne lettere under produktion og brug af de konkrete produkter. Dette øger risikoen for udsivning, der kan påvirke mennesker og natur. Bromerede flammehæmmere har vist sig at kunne påvirke stofskiftet og nervesystemet, ligesom det ved forsøg har givet mus hjerne- og hormonskader samt lever- og skjoldbruskkirtelkræft. Ved målinger i Sverige er spor efter bromerede flammehæmmere fundet i svenske kvinders moderermælk.

Spredningen af bromerede flammehæmmere skyldes, at en række af stofferne er bioakkumulerbare ligesom pcb (polyklorerede bifenyler), der endnu kan spores i levende organismer 25 år efter, at pcb blev forbudt.

De mest anvendte bromerede flammehæmmere er polybromerede difenylætere (PBDE), polybromerede bifenyler (PBB) og tetrabrombisfenol-A (TBBPA). Disse har i mange år været i miljømyndighedernes søgelys, bl.a. fordi de danner det kræftfremkaldende di-oxin ved afbrænding.

Det fremgår af miljøministerens svar på spørgsmål S 6878 (folketingsåret 2005-06) om, hvorvidt Danmark vil følge det svenske forbud mod deka-BDE, at

ministeren har valgt at udskyde beslutningen om indførelse af et forbud af hensyn til en undersøgelse om anvendelsen af deka-BDE i Danmark. Ministeren forventede denne undersøgelse afsluttet inden årsskiftet 2006-07. Det fremgår ligeledes af svaret, at ministeren herefter vil tage stilling til, om der skal iværksættes et forbud uanset EU's risikovurdering. Undersøgelsen fra miljøministeren er endnu ikke forelagt Folketinget, men forslagsstillerne ønsker ikke længere at vente på iværksættelsen af et forbud. Rapporten vil formentlig kunne anvendes til i højere grad at målrette forbuddet.

De tre typer bromerede flammehæmmere

Beslutningsforslaget omfatter et forbud mod flammehæmmere af typen HBCDD (heksabromcyklododekan), TBBPA (tetrabrombisfenol-A), deka-BDE (dekabromdifenyler) i forbrugerprodukter. Disse stoffer udgør den største andel af de anvendte bromerede flammehæmmere.

Det er dokumenteret, at HBCDD har alvorlige virkninger på miljøet og menneskers sundhed. Stoffet anvendes oftest additivt og udgør derfor en stor risiko for at sive ud i naturen.

HBCDD anvendes særlig i byggematerialer og transportmidler. Desuden anvendes en vis del til belægning af tekstiler, f.eks. i møbler, madrasser, telte og tæpper samt i kabinetter og ledninger til elektronikprodukter.

Stoffet opkoncentreres i miljøet og vores fødekæde og udgør en særlig risiko for skadevirkninger i forbindelse med vandorganismer. Forskningsresultater har vist, at stoffet er blevet sporet langt væk fra sine spredningskilder og bl.a. er fundet i isbjørne og fugleæg i de arktiske egne.

TBBPA er den mest anvendte bromerede flammehæmmer i verden. Den anvendes oftest reaktivt, men den additive brug er øget. Det øger risikoen for, at stoffet i stigende grad siver ud i naturen. TBBPA er meget giftigt for vandlevende organismer, er svært nedbrydeligt og kan føre til uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Under visse miljøbetingelser kan